

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 22.04.2024 г.			
120.	02.04.24 г.	<p>Допълнение към въпрос 103 и дадените разяснения по него: Бих искала да попитам защо всеки проект със заявен код на проекта, съвпадащ с кода на икономическа дейност на предприятието-кандидат, с който същото е включено в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, се счита за недопустим? В случай, че дружеството-кандидат реализира процесни емисии, за които не е определен бенчмарк, допустимо ли е да кандидатства за проект, с който ще бъдат намалени реализираните процесни емисии? В случай, че дружеството-кандидат реализира емисии от горива (свързан с производствения процес), допустим ли е проект, в който да се разработи иновация, която ще доведе до използване на друг вид гориво с по-нисък емисионен фактор от сега използвания?</p>	<p>Както вече е посочено и в отговор на въпрос № 103, съгласно 13.2. „Недопустими дейности“ от Условието за кандидатстване по процедурата е недопустимо да се заявява подкрепа за определени дейности/активи, сред които са и дейностите и активите по схемата на ЕС за търговия с емисии. Посоченото е с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, като определение и допълнителна информация относно спазването на този принцип са дадени в рамките на Приложение 14 и Приложение 15.1 към Условието.</p> <p>Допълнително, сред недопустимите дейности са посочени и дейностите по извършване на инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в Приложение I към Директива 2003/87/ЕО (Приложение 15.2 към Условието), във връзка с което потвърждаваме още веднъж, че предприятия, включени в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, биха могли да кандидатстват по процедурата единствено за икономическа дейност, различна от тази, с която са включени в него и която отговаря на останалите условия и изисквания, заложиени по процедурата.</p> <p>Посоченото е валидно и в случай, че дружеството-кандидат е регистрирано в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове на база горивен или топлинен показател. Предприятията, които са включени в Регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове на база горивен и/или топлинен показател, а не с производствената си дейност, не следва да са заявили за подкрепа икономическа дейност, която попада в обхвата на инсталацията, както и за икономическа дейност (съгласно четирицифрения код по КИД 2008 или код на ниво КПД - 6 цифри или Продком - 8 цифри), посочена в Делегирано решение (ЕС) 2019/708 на Комисията от 15 февруари 2019 година за допълнение на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определянето на отраслите и подотраслите, за които се счита, че са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, за периода 2021—2030 г.</p>
121.	02.04.24 г.	<p>Здравейте! Моля за разяснение по следният въпрос: Във формуляра за кандидатстване раздел 10. "Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение" е</p>	<p>При попълването на Формуляра за кандидатстване следва да бъде представена подробна информация за иновацията, степента на нейната новост (радикална новост/новост на световно ниво/новост на национално ниво/новост за кандидата), както и най-съществените ѝ (поне 3) показатели/признаци, които я отличават от</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>посочено да се опише подробно разработваната иновация и да се посочат "най-съществените ѝ (поне 3) показатели/признаци, които я отличават от алтернативните решения". Въпросът ми е - След като бъде спазено изискването за подробно описание на разработваната иновация и в случай, че поради една или друга причина проектът не бъде одобрен за изпълнение, каква е гаранцията, че друг който се е запознал с дадената идея няма да я използва за лични цели? Или нашето тълкование на условието не е правилно и не е необходимо да се представя толкова подробна информация, че да може да бъде използвана неправомерно?</p> <p>Благодаря!</p>	<p>алтернативните решения. Представената информация ще позволи иновацията да бъде оценена по критерия „Новост на разработваната иновация“ от Критериите за техническа и финансова оценка.</p> <p>Предвид спецификата на настоящата процедура за оценката по част от критериите, свързани с допустимостта на проектите, ще бъдат предоставяни становища от независими оценители (вкл. международни), които притежават експертиза в областта на иновацията, обект на подкрепа по настоящата процедура. Експертите, които извършват преценка по отношение на посочения критерий, попълват декларация за конфликт на интереси и съответно са задължени да не разгласяват информацията, станала им известна по време на оценката.</p>
122.	03.04.24 г.	<p>В случай че повече от 25 на сто от капитала на предприятие-кандидат е собственост на държавно дружество и предприятието кандидатства по процедурата като голямо предприятие в партньорство с МСП и в случай че бъде одобрено - как ще трябва да бъде попълнена справка за свързаните дружества, предвид факта, че няма да бъде възможно в нея да се посочат всички свързани държавни дружества?</p>	<p>Съгласно чл. 4, ал. 9 от Закона за малките и средните предприятия, когато повече от 25 на сто от капитала на предприятието-кандидат е собственост на държавно дружество, то дружеството е голямо предприятие. В този случай предприятието не е необходимо да попълва Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия, но е необходимо да попълни и представи справка за обобщените параметри на предприятието. В справка следва да бъде представена информация за държавното дружество, което притежава повече от 25 на сто от капитала на предприятие-кандидат.</p> <p>Следва да имате предвид, че съгласно т. 11.1, подт. 4) от Условието за кандидатстване, големите предприятия могат да кандидатстват по процедурата единствено в ефективно сътрудничество (съгласно определението дадено в Приложение 14 към Условието за кандидатстване) с МСП и само, ако проектът ще се изпълнява в тематична област на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027, различна от “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”.</p>
123.	04.04.24 г.	<p>Уважаеми госпожи и господа,</p> <p>Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.001 „Разработване на иновации в предприятията“, моля за отговори на следните въпроси:</p>	<p>1. Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи следните дейности по Елемент А „Разработване на иновацията“ – задължителен:</p> <p>- Извършване на изследвания, изпитвания, измервания и валидиране, необходими за разработването на продуктова (стока или услуга) или производствена иновация (иновация в бизнес процесите, насочена към производство на стоки и предоставяне на услуги).</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>1. В условията за кандидатстване, т. 14.2. Допустими разходи, е посочено че в случай че подкрепяната по проекта иновация ще бъде разработена изцяло чрез използване на външни услуги и крайният резултат от тях представлява дълготраен актив (материален/нематериален), до края на изпълнението на проекта бенефициентът следва да го заприходи като такъв. Това означавали че:</p> <p>А) Кандидатът може да възложи изработването на прототип на външен изпълнител, въз основа на създадена от него концепция , като в края отчете, че изпълнението на проекта е довело до разработена иновация отговаряща на по-високо технологично ниво (примерно 6 или 7)?</p> <p>Б) Ако горното е допустимо, то в обхвата на коя от описаните в Условието за кандидатстване три групи разходи би следвало да влезе подобна външна услуга и как следва да бъде прогнозирана нейната стойност /за целите на бюджета/, при условие че съгласно указанията в т. 24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване, не се изискват индикативни оферти за различните видове външни услуги?</p> <p>2. Ако подкрепяната по проекта иновация ще бъде разработена изцяло чрез използване на външни услуги, то допустимо ли е Кандидатът да заложи разходи за възнаграждения свой персонал, който да работи по иновацията за достигане на отделните нива на технологична готовност, например?</p>	<p>- Създаване и тестване на прототипи и пилотни линии, свързани с разработването на продуктова (стока или услуга) или производствена иновация.</p> <p>Допълнително, във връзка с изпълнението на горепосочените допустими дейности кандидатите/партньорите могат да наемат на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден изследователи, технически персонал и друг квалифициран персонал, който ще участва пряко в дейностите за разработване на иновацията или да възложат изцяло или частично нейното разработване на външен изпълнител. С оглед недопускане на двойно финансиране обаче, една и съща по своя обхват конкретна задача в рамките на Дейности 1 и 2 от Елемент А, следва да бъде възложена или на външен/ни изпълнител/и, или на персонал, назначен по проекта.</p> <p>Следва да имате предвид, че отговорност на кандидатите е да преценят, отчитайки спецификата на иновацията, кои типове разходи измежду допустимите такива да заложат в бюджета на проекта.</p> <p>Съгласно т. 4 от раздел 14.2. ”Допустими разходи“ на Условието за кандидатстване, към разходите за външни услуги, необходими за разработването на иновацията се включват:</p> <p>а) разходи за възлагане на научни изследвания; б) разходи за знания и патенти, лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица , необходими за разработването на иновацията; в) разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за разработването на иновацията.</p> <p>Доколкото, на база представената в запитването Ви информация, става ясно, че желаете да възложите изцяло на външен изпълнител да изработи прототип на иновацията, при спазване на заложените по процедурата изисквания и ограничение, същото би могло да стане посредством залагане в бюджета на проекта на горепосочените разходи по т. 4 а).</p> <p>По отношение питането Ви за начина на определяне на стойността на съответните разходи, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 70.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			2. Моля да се запознаете с отговорите на въпроси със следните №: 39, т. 4 и 99, т. 3 и 4.
124.	04.04.24 г.	<p>Моля, за следното пояснение: След като сме взели предвид всички отношения на партньорство и/или свързаност, съгласно Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) имаме следните данни на последните 2 последователни приключени финансови години:</p> <p>2022 г. - 293 души средносписъчен брой на персонала, 12 666 хил.лв. сума на актива, 14 000 хил.лв. нетни приходи от продажби (оборот); 2023 г. - 259 души средносписъчен брой на персонала, 12 450 хил.лв. сума на актива, 15 200 хил.лв. нетни приходи от продажби (оборот);</p> <p>Средносписъчният ни брой на персонала отговоря на категория малко дружество със средна пазарна капитализация (Small Mid-Caps), но и двата финансови показателя отговарят на категория малко предприятие. Моля, пояснете каква е категорията ни на база на предоставената информация.</p> <p>Благодаря!</p>	<p>Съгласно чл. 2, пар. 103д от Регламент (ЕО) № 651/2014 „малки дружества със средна пазарна капитализация (Small Mid-Caps)“ са предприятия, които по показатели не са МСП, но средно списъчният брой на персонала им е до 499 служители, и чийто годишен оборот не надвишава 100 милиона евро или чийто годишен баланс не надвишава 86 милиона евро, като са взети предвид всички отношения на партньорство и свързаност с други предприятия по смисъла на чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия.</p> <p>Допълнително, критериите за определяне на вида предприятие са два: средносписъчен брой на персонала и финансов критерий, като е необходимо предприятието да отговаря едновременно и на двата критерия, за да може да се ползва със статус на МСП. Видно от информацията в запитването Ви за средносписъчния брой на персонала за две последователни години, е налице неизпълнение на първия критерий за персонала (< 250 души), поради което предприятието не може да бъде квалифицирано като МСП.</p>
125.	04.04.24 г.	<p>Моля за отговор на следните въпроси, които са свързано пряко с подготовката на проект за внедряване на иновации:</p> <p>1. Във връзка с възможността за наемане на персонал за разработване на иновацията и с оглед на посоченото в Условиата за кандидатстване и в тези за изпълнение на проектите: 1.1. Допустимо ли е да се сключи допълнително споразумение с лица, които и в момента са служители на кандидата/партньора?</p>	<p>1.1, 1.2 и 1.4. Персоналът, за който са предвидени разходи за възнаграждения по проекта, следва да бъде нает в предприятието въз основа на трудов договор (основен или допълнителен), специално за целите на проекта и разработването на иновацията, за минимум 4 работни часа на ден. Допустимо е, в случай че ще се ползва наличен персонал, да бъде сключено допълнително споразумение към основния трудов договор, което задължително трябва да бъде в писмена форма, подписано и от двете страни. В текста на договора/допълнителното споразумение изрично следва да е упоменато, че същият се сключва във връзка с изпълнението на Административния договор за безвъзмездна финансова помощ, както и</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>1.2. Допустимо ли е да се измени действащ трудов договор с лице (настоящ служител на съответното дружество – кандидат/партньор), така че измененият трудов договор да отговаря на изискванията, посочени в Условието за кандидатстване (за длъжност от клас професии Ръководители, Специалисти, Техници и приложни специалисти) и на изискванията, посочени в условията за изпълнение (изменението на действащия договор ще бъде във връзка с административен договор за БФП и на служителя ще бъде връчена и изменена длъжностна характеристика)?</p> <p>1.3. Необходимо ли е кандидатът/партньорът по проекта да провеждат процедури за избор/подбор на лицата (персонала) за разработване на иновацията?</p> <p>1.4. Необходимо ли е задължително в измененния трудов договор да се посочва срок, т.е. необходимо ли е трудовият договор на такъв персонал, ангажиран с разработването на иновацията, задължително да бъде срочен? В тази връзка – би ли било допустимо лицето да бъде назначено на безсрочен договор, който да продължи да действа и след приключването на проекта, като по проекта ще бъде отчетена конкретната работа извършена от това лице за срока на проекта?</p> <p>Въпросът касае хипотези, при които определени експерти към момента работят по безсрочен трудов договор към кандидата/партньора, но за целите на проекта те на практика ще трябва да бъдат „преназначени“ на срочен трудов договор.</p> <p>2. Във връзка с т. 3.8.12 от административния договор, както и с оглед на определението за „ефективно сътрудничество“ от условията за кандидатстване и приложенията към тях, моля за следното разяснение, относно споделянето на резултатите от проекта при условията на ефективно сътрудничество:</p> <p>2.1. Следва ли задължително кандидатът и партньорът да споделят в пълен обем правата на интелектуална собственост върху разработваната иновация или е допустимо разпределение на правата, които ще се ползват от всяка от страните?</p> <p>2.2. Допустим ли е вариант, при който единият от партньорите ще разполага с правата на интелектуална собственост, а другият ще</p>	<p>задължително следва да бъде посочена часовата заетост на конкретното лице на дневна база (мин. 4 часа на ден) и съответно възнаграждение. В длъжностната характеристика на наетото лице следва да се запишат конкретни функции и отговорности във връзка с изпълнението на проектните дейности и постигане целите на сключения договор. При наемането на персонала, кандидатът/партньорът следва да спазва всички изисквания, произтичащи от националното трудово законодателство, вкл. чл. 67 от КТ, който допуска безсрочен трудов договор.</p> <p>1.3. По процедурата не е заложено изискване да се извършва описаната в запитването Ви процедура за избор/подбор, но при наемането на персонала, кандидатът/партньорът следва да спазва всички изисквания, произтичащи от националното трудово законодателство.</p> <p>Обръщаме внимание, че персоналет следва да бъде нает/назначен на длъжности, класифицирани в следните класове професии съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД 2011):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клас професии „Ръководители“; - Клас професии „Специалисти“; - Клас професии „Техници и приложни специалисти“. <p>Допълнително, следва да се запознаете с отговори на въпроси със следните №: 4, 16, т.1, 40 и 66, където са дадени и други указания и специфики, които трябва да бъдат взети предвид при наемане на вече наличен в предприятието персонал за целите на разработването на иновацията.</p> <p>2 Съгласно Приложение 14 „Използвани съкращения и основни дефиниции“ и Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията ефективно сътрудничество означава сътрудничество между най-малко две независими страни за обмен на знания или технологии или за постигане на обща цел, основана на разделението на труда, при което страните определят заедно обхвата на съвместния проект, допринасят за осъществяването му и споделят рисковете и резултатите от него. Посочено изисква участие на най-малко две страни за постигане на обща цел и споделяне на резултатите от съвместния проект.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>разполага с технологичното ноу-хау за производство на съответния иновативен продукт и съответно ще може да го произвежда и в бъдеще за своя партньор?</p> <p>Въпросът касае хипотези, при които се разработва иновация за производствените нужди на конкретно предприятие. Съответно – ако партньорът на това предприятие разполага с пълен обем върху правата на интелектуална собственост, той би могъл да предложи разработената иновация и на трети лица, което не е в интерес на предприятието-партньор, което първоначално е инвестирало в разработването ѝ с оглед на собствените си нужди.</p> <p>3. При партньорство между две дружества – едното от тях е със седалище и производствена база в Пловдив, а другото е със седалище в София и производствена база в Стара Загора. Проектът по разработване на иновацията (тестване, изпитване и т.н.) ще бъде реализиран изцяло в производствените бази на двете дружества в Пловдив и Стара Загора. Допустимо ли е това, с оглед на предвиденото ограничение в т.8. от Условието за кандидатстване, според което: „Проектът следва да се изпълнява само в една от горепосочените две категории региони. В случай че е заявено изпълнение на проекта едновременно в двете категории региони (посочени са места на изпълнение на проекта едновременно в регион в преход и в по-слабо развити региони), проектното предложение се отхвърля.“</p>	<p>Допълнително, освен посочения член 3.8.12. от Административния договор, следва да бъде спазван и член 7.1. от Общите условия, който повелява: „Правото на собственост, включително правата на интелектуална и индустриална собственост върху резултатите от проекта, докладите и други документи, свързани с него, възникват и принадлежат на Бенефициента.“ Според бележка №33 на стр.28 от Условието за кандидатстване Бенефициент е предприятието, което получава/разходва помощта (бенефициента-кандидат и когато е приложимо бенефициента-партньор). С оглед изложеното, бенефициентът-кандидат и когато е приложимо бенефициентът-партньор следва да споделят в пълен обем правата на интелектуална собственост върху разработваната иновация. Посоченото е в съответствие и с изискванията, заложи в Условието за кандидатстване, към разходите по елемент Б „Защита на разработената иновация“. Тези разходи са допустими само за кандидатите, но партньорите по проекта могат да бъдат включени като съзаявители в рамките на процеса по защита на разработваната иновация с което ще споделят в пълен обем правата на интелектуална собственост върху разработваната иновация.</p> <p>В същото време, притежанието на правата по интелектуална собственост върху разработваната иновация или част от нея, единствено от партньора би довело до липса на необходимост от използване на обекта, (който е защитен с тях) при разработване на иновацията или след това. Посоченото е в противоречие и с един от критериите за допустимост на проектите съгласно Приложение 8 - „Проектното предложение води до постигане на целта на процедурата“, а именно да се повиши иновационната активност на предприятието-кандидат, за постигането на която ролята на предприятието-партньор е да го подпомогне в етапи и области от процеса по разработване на иновацията, за които то няма достатъчно опит, експертиза, оборудване и т.н.</p> <p>Следва да имате предвид, че според чл. 19 от Закона за патентите и регистрацията на полезните модели „когато патентът е съпритежание на повече от едно лица и между тях не е уговорено друго, изобретението може да се използва от всеки съпритежател в пълен обем“. В тази връзка, притежанието на права, както от бенефициента-кандидат, така и от бенефициента-партньор не възпрепятства един от тях да разполага с пълен обем върху правата на интелектуална собственост и съответно да предложи разработената иновация и на трети лица.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>3. Доколкото Пловдив и Стара Загора попадат в една категория регион - по-слабо развити региони (регионите извън Югозападен регион) и в случай, че дейностите по разработване на иновация ще бъдат изцяло реализирани там, не е налице нарушаване на цитираното в запитването Ви изискване на Условието за кандидатстване.</p> <p>В допълнение, моля да се запознаете и с отговори на въпроси с №: 73, т.1; 96, т. 1 и 101, в рамките на които е представена подробна информация касаеща мястото на изпълнение на проекта.</p>
126.	05.04.24 г.	<p>Здравейте, моля за разяснение какво се има предвид със следния текст в Условието за кандидатстване: "ВАЖНО: Заедно с финалния си отчет предприятията следва да представят съответните документи, доказващи предприетите от тяхна страна действия за последващата реализация на разработваните в рамките на отделните проекти иновации. "</p> <p>В случай, че в края на проекта се окаже, че разработването на иновацията не може да продължи или поради някаква независеща от кандидата причина не може да се стигне до пазарна реализация, това ще окаже ли влияние върху отчитането на проекта? Ще подлежи ли на санкция бенефициентът?</p>	<p>Обръщаме внимание, че ако по независещи от бенефициента обстоятелства разработената по проекта иновация не достигне до етап на последваща реализация, в т.ч. и до пазарна такава, посоченото не отменя ангажимента на предприятието заедно с финалния си отчет да представи съответните документи (в зависимост от спецификата на иновацията), доказващи предприетите от него действия за достигане до тази последващата реализация. В допълнение, с цел изчерпателност и обективност на информацията свързана с представяне на хипотетично обстоятелство – „разработването на иновацията не може да продължи или поради някаква независеща от кандидата причина не може да се стигне до пазарна реализация“, представените документалните доказателства, следва да бъдат обобщени в обосновка от страна на фирмата получател на помощта, която подробно описва срещнатите трудности, положените усилия за тяхното преодоляване и достигане до окончателен резултат сочещ невъзможност за разработване на иновацията.</p> <p>Обстоятелството дали разработената иновация не е достигнала до етап последваща реализация и дали това ще доведе до определяне на финансова корекция на бенефициента е обект на преценка за всеки индивидуален случай, едва след изпълнението на договора за безвъзмездна финансова помощ. След представяне на цялата необходима информация и документи, УО може да установи всички факти и обстоятелства от значение за случая, като ги разглежда поотделно, в тяхната съвкупност и логическа връзка и установява наличие или липса на нередност съгласно приложимото към момента на проверката законодателство.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Допълнително, с оглед риска от подобни ситуации във връзка с естеството на настоящата процедура, за потвърждаване на ефективното и добросъвестно изпълнение на дейностите по проекта от страна на бенефициентите, Управляващият орган ще извършва проверки съгласно чл. 74 Регламент (ЕС) № 2021/1060. Посочените проверки е предвидено да се извършват вкл. чрез използване на външни експерти в областта на разработваната по проекта иновация, чрез което да може да се потвърди отчетените по проекта резултати, вкл. и че извършените от страна на предприятието дейности/разходи са пряко свързани с дейността по разработване на иновацията, обект на подкрепа.
127.	07.04.24 г.	Допустима дейност ли е Изследване и оценка на съществуващите научни достижения и технологични решения в областта на разработваната иновация, когато е предвидена да се изпълнява вътрешно от персонала на кандидата?	<p>Съгласно раздел 13.1. П. “Допустими дейности” от Условието за кандидатстване, допустимите дейности по Елемент А „Разработване на иновацията“ са, както следва:</p> <ol style="list-style-type: none"> Извършване на изследвания, изпитвания, измервания и валидиране, необходими за разработването на продуктова (стока или услуга) или производствена иновация (иновация в бизнес процесите, насочена към производство на стоки и предоставяне на услуги). Създаване и тестване на прототипи и пилотни линии, свързани с разработването на продуктова (стока или услуга) или производствена иновация. <p>Във връзка с гореизложеното, за да са допустими за финансиране, посочените в запитването Ви дейности следва да са необходими и пряко свързани с разработваната по проекта иновация, както и да отговарят на останалите условия и изисквания, заложиени по процедурата.</p> <p>Следва да имате предвид, че окончателно становище относно допустимостта на заложените за изпълнение дейности по даден проект ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация относно спецификите на разработваната иновация.</p>
128.	08.04.24 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за разяснение при следния казус. Обектът на разработване на иновация е софтуер. Планираме разпространение на резултатите от проекта чрез международни конференции. Това достъчно условие ли е за увеличаване на интензитета на гранта с 15%?	Съгласно Условието за кандидатстване, интензитетът на помощ по Елемент А „Разработване на иновацията“ може да бъде увеличен с 15 %, в случай че проектът изпълнява определени условия, едно които е резултатите от него да се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>За целите на настоящата процедура (съгласно определението дадено в Приложение 14 към Условието за кандидатстване) под широкото разпространение на резултатите от проекта следва да се разбира свободното предоставяне на национално, европейско и /или световно ниво на цялостните резултати от проекта на страните, които имат интерес да ги използват, напр. научна общност, предприятия и др. Широкото разпространение трябва да се осъществи възможно най-скоро след приключване на дейностите по разработване на иновацията и трябва да се предприеме с най-подходящите за това средства (напр. чрез уебсайтове, бази данни с отворен достъп, публикации и др. в зависимост от спецификата на съответната иновация), за да се гарантира, че резултатите ще останат достъпни за неограничен период от време.</p> <p>В случай че по даден проект горепосоченото е предвидено, в рамките на поле с № 20 „Разпространяване на резултатите от проекта.(ЗАДЪЛЖИТЕЛНО поле за проекти, по които това е предвидено и е заявено увеличение на интензитета с 15 % на основание чл. 25, пар. 6, б. б ii)“ от раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване, кандидатите задължително представят информация как това ще бъде постигнато. При липса на изискуемата информация, интензитетът на помощта ще бъде служебно коригиран (намален) от Оценителната комисия. Обръщаме внимание, че на етап кандидатстване кандидатът и партньорът (ако е приложимо) декларират, че посочените обстоятелства във връзка с широкото разпространение ще бъдат изпълнени и се задължават заедно с финалния си отчет да представят доказателства за това.</p> <p>В заключение, решение относно съответствието на проекта с изискванията на Условието за кандидатстване, вкл. и на тези за увеличаване на интензитета при изпълнение на приложимите за това условия, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация. Изпълнението обаче на декларираните и заявените в рамките на Формуляра обстоятелства, свързани с широкото разпространение на резултатите от проекта, ще бъде обект на проверка по същество след изпълнението на проекта (при подаване на финален отчет), когато на база на представените доказателства* от страна на бенефициентите, ще може да бъде направена реална преценка дали условията за увеличаване на интензитета с 15 % са изпълнени. При непредставяне на изискуемите доказателства, интензитетът на помощта ще бъде коригиран и</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>от кандидата ще бъде изискано възстановяване на част от получените средства.</p> <p><i>* Съгласно Условиата за изпълнение такива доказателства могат да бъдат: програма на научното събитие, в което е представен резултатът от разработената иновация и снимков материал от панела на презентацията на проектните резултати; информация от зададени въпроси и/или обратна връзка от заинтересовани страни за бъдеща съвместна дейност по усъвършенстване на иновацията, на основание участие в дадено събитие; информация в електронни и/или печатни медии, които уведомяват за реализация на събитие, в което ще се представят резултатите от проекта; копие от публикуван материал в утвърдено научно издание; електронен адрес/код за достъп до функционираща електронна платформа, която представя подробна информация за етапите на разработване на иновацията, решенията до които е довел процесът и крайният резултат в рамките на периода на изпълнение на проектните дейности и други подобни, в зависимост от спецификата на самата иновация.</i></p>
129.	08.04.24 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Относно процедура "Разработване на иновации в предприятията", имам следните въпроси:</p> <p>1/ Допустимо ли е залагането в проектното предложение на следните разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновацията:</p> <p>а/ разходи за възлагане на научни изследвания;</p> <p>и</p> <p>б/разходи за знания и патенти, лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица , необходими за разработването на иновацията,</p> <p>да се извършат от външен изпълнител физическо лице?</p> <p>Ако е допустимо извършването на горепосочените разходите от ФЛ, възниква и следния въпрос:</p> <p>2/ Какви документи предоставя лицето извършващо външните услуги за да му се заплати извършените услуги?</p> <p>3/ Допустимо ли е да се кандидатства за разработване на иновация достигаща технологична готовност на ниво TRL 7 – Прототип,</p>	<p>1. и 2. По настоящата процедура не е налице изискване изпълнителите, избирани от страна на бенефициентите да бъдат юридически лица, като следва да имате предвид, че на етап изпълнение на проекта, при избора на изпълнител (в конкретния случай на заложените на етап кандидатстване външни услуги), бенефициентите следва задължително да прилагат разпоредбите на националното законодателство по отношение на условията и реда за определяне на изпълнител съгласно глава четвърта от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и изискванията на Управляващия орган, описани подробно в рамките на раздел 1 „Техническо изпълнение на проектите“ от Условиата за изпълнение.</p> <p>В случай че услугите се извършват от физически лица, при финансовото отчитане бенефициентите следва да представят: Сметка за изплатени суми; Разходни касови ордери за изплатените суми (ако са платени в брой) или платежни нареждания, придружени от банкови извлечения за преведените вознаграждения; Платежни нареждания с референция на извършената операция/банкови извлечения за трансфер на изплатени данъци и осигуровки; Счетоводни записи от обособени сметки с посочен номер на АДБФП.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		демонстриран в операционна среда, за която иновация е извършено предварително проучване и е получено Становище за новост на световно ниво? Благодаря предварително!	В допълнение, моля да се запознаете с отговори на въпроси № 54 и 85. 3. Съгласно т. 4 от раздел 13.1. „Допустими дейности“ на Условието за кандидатстване, едно от изискванията за допустимост на проекта е изпълнението му да води до разработване на иновация, отговаряща на 6-то или по-високо ниво на технологична готовност (TRL scale). В тази връзка, проектно предложение, чието изпълнение води до разработване на иновация, отговаряща на TRL 7, при спазване и на всички останали условия и изисквания по процедурата, би било допустимо.
130.	09.04.24 г.	Уважаема комисия по процедурата, моля за отговор на следния въпрос: Иновацията по проекта е разработване на климатична камера за хигиенно изпълнение, която е приложима в болнични заведения, фармацевтична и хранително-вкусовата промишленост. За да се достигне до прототип на продукта, е необходимо да се удостовери хигиенният аспект на оборудването и да се гарантира добро качество на въздуха в болнични заведения и чисти помещения. За целта прототипът следва да се тества и сертифицира, съгласно определни стандарти. Възможни са два варианта за сертификация: • От Европейският институт за сертификация Eurovent Certita Certification за хигиенна конструкция (AHU Hygienic Option). Схемата за сертифициране предлага хигиенни оценки от ниво 1 до ниво 3, означени със звезди, като колкото по-висок е рейтингът, толкова по-хигиенично е оборудването; • от TÜV Rheinland, съгласно стандартите VDI 6022, VDI 3803 и DIN 1946-4 за хигиенни норми. Конкретният въпрос е допустим разход ли е разходът за тестване и сертифициране от външна лаборатория, с цел удостоверяване постигането на хигиенните норми, което е пряко необходимо за разработването на иновацията и ако да, към коя категория разходи за външни услуги можем да отнесем гореописаното. Благодаря.	Доколкото, на база представената в запитването Ви информация, става ясно, че желаете да възложите на външен изпълнител (лаборатория) да извърши част от изследванията, необходими за разработването на иновацията, при спазване на заложените по процедурата изисквания и ограничение, същото би могло да стане посредством залагане в бюджета на проекта на разходите по т. 4, б. а) от раздел 14.2. ”Допустими разходи“ на Условието за кандидатстване, а именно - разходи за възлагане на научни изследвания. Обръщаме внимание обаче, че сред така формулираните от Вас, допустими по процедурата са само дейностите/разходите, свързани с тестване и измерване с оглед потвърждаване нивото на чистота и качеството на въздуха, ако същите са необходими за целите на разработване на иновацията, но не и тези по сертифициране. Допълнително, Условието за кандидатстване и тези за изпълнение не съдържат ограничение по отношение на възможността сертифицирана лаборатория, базирана извън територията на България да извърши, необходимите за целите на разработваната по проекта иновация тествания/изпитвания, при съблюдаване на законодателството и представяне на всички изискуеми документи на етап изпълнение. По процедурата е допустимо ограничени дейности в рамките на проектите да се изпълняват извън държавата членка, включително извън територията на Съюза, при условие че операцията/дейността допринася за целите на програмата/процедурата/проекта съгласно чл. 63, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година. Следва да имате предвид, че в случаите, когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и същият задължително прилага

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, както и указанията, заложи в Ръководството за изпълнение на ДБФП по ПКИП. Във връзка с чл. 50, ал. 3 от ЗУСЕФСУ, Управляващият орган ще изисква във всички случаи, без значение от интензитета на помощта, бенефициентите, сключили административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДПБФП) по процедурата да определят изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана съгласно чл. 50, ал. 1, при спазване на праговете, посочени в чл. 50, ал. 2, т. 1 и т. 2 от ЗУСЕФСУ.</p> <p>В заключение, при условие, че има и други освен посочените в запитването институти, които могат да извършат описаните от Вас дейности по тестване чистотата и качеството на въздуха, обръщаме внимание, че при избора на изпълнител не би следвало да се ограничавате само до тях.</p>
131.	10.04.24 г.	<p>Моля за допълнителни разяснения по условията за кандидатстване на процедура BG16RFPR001-1.001 „Разработване на иновации в предприятията“:</p> <p>1. Съгласно Указанията за попълване на формуляра в т. 7.1 „Добавяне на разходи“ е пояснено следното „В раздел Бюджет, подраздел I „Разходи за персонал“ от Формуляра за кандидатстване, предвидените по проекта разходи за възнаграждения следва да бъдат заложи САМО като обща стойност в рамките на един бюджетен ред за кандидата и отделен такъв, отново като обща стойност, за партньора (в случай че и партньорът заявява разходи за възнаграждения на персонал).“</p> <p>За останалите допустими разходи по процедурата не са представени допълнителни пояснения относно попълването им в бюджета в ИСУН и моля за разяснения как следва да бъдат попълнени следните видове разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> Разходи за амортизация на собствено оборудване и инструменти. 	<p>1. В рамките на Приложение 10 Примерните указания за попълване на електронния Формуляр за кандидатстване, стр. 47-48 са дадени пояснения във връзка с начина на залагане на отделните категории разходи, в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Разходите за амортизация на собствено оборудване и инструменти, вписани в активите на кандидата/партньора и представляващи дълготрайни материални активи (ДМА) и/или сгради и помещения - в случай че се предвижда да бъдат използвани по проекта повече от един актив/сграда и съответно да се заложи разходи за амортизация за тях, следва да бъдат въведени на отделни бюджетни редове, както е показано на снимката на стр.44 от Указанията (редове 11.1 и 11.2). По отношение на разходите за услуги, в т.ч.: Разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновацията по Елемент А и Разходи за защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ по Елемент Б, на ниво три от Бюджета следва да бъде избран един или повече от изброените и отделени с „/“ допустими по процедурата типове разходи – напр. Разходи за възлагане на научни изследвания и /или Разходи за знания и патенти, лицензирани

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<ul style="list-style-type: none"> • Разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновацията • Разходи за материали и консумативи. • Разходи за защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ. <p>Във Ваш отговор на въпрос 70 от 28.02.2024 г. е записано, че на етап кандидатстване не е необходимо да се представят оферти за външни услуги.</p> <p>За горепосочените разходи ще бъде ли достатъчно да се заложи обща стойност в Бюджета и да се опишат и обосноват като отделни дейности, необходими за разработването на иновация. Или следва да бъдат разделени на отделни бюджетни редове с единични стойности и посочване на конкретно оборудване, което ще се амортизира, точни бройки и единични стойности на конкретни материали и консумативи и тн.</p> <p>2. Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване: „Лицата, за които са предвидени разходи за възнаграждения в бюджета на индивидуалните проекти могат да участват в екипа само на един кандидат или само на един партньор.“ Също така съгласно т. 25. Краен срок за подаване на проектните предложения, отново от Условието е записано следното „В рамките на настоящата процедура кандидатите могат да подадат само едно проектно предложение при съобразяване на изискванията по т. 9 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по настоящата процедура бъдат подадени проектни предложения от няколко свързани предприятия, осъществяващи сходна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде сключен само с едно от тези предприятия.“</p> <p>Допустима ли е следната хипотеза: X и Y са свързани предприятия, осъществяващи основната си дейност в различни кодове по КИД-2008 и да кандидатстват по настоящата процедура. Допустимо ли е предприятие X да наеме част от персонала от предприятие Y на допълнителен трудов договор, необходим за разработването на</p>	<p>от външни източници и/или Разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за разработването на иновацията и т.н., както е показано на примерната снимка в Указанията.</p> <p>По отношение на разходите за материали и консумативи, моля да се запознаете с отговор на въпрос с № 73, т.2.</p> <p>Допълнително, следва да имате предвид и всички изисквания за допустимост на разходите по настоящата процедурата, които са подробно описани в раздел 14.2. „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване.</p> <p>Обръщаме внимание също така, че разход, който не е обоснован като необходим за разработването на иновацията в дейностите по проекта, ще бъде премахнат от бюджета, служебно от Оценителната комисия.</p> <p>2. Съгласно Условието за кандидатстване в бюджета, както и в останалите раздели на Формуляра за кандидатстване, НЕ ТРЯБВА да се посочва конкретна информация относно предвидените за наемане изследователи, технически и друг квалифициран персонал като: брой на експертите, които ще бъдат наети, имена, длъжности/позиции, образование, квалификация, професионален опит, продължителност на заетостта по проекта в часове или в човекочасове (нито общо, нито по експерти) и др. под.</p> <p>Допълнително, изискването лицата, за които са предвидени разходи за възнаграждения в бюджета на индивидуалните проекти да могат да участват в екипа само на един кандидат или само на един партньор, се удостоверява от бенефициентите и се проверява от страна на Управляващия орган едва на етап изпълнение на проекта, чрез попълване и представяне от страна на всяко лице на Декларация за участие в изпълнението на проект (Приложение 24 към Условието за изпълнение).</p> <p>3. Макар в Условието за кандидатстване да не е разписана изрична процедура по извършване на избор/подбор, при наемането на персонала, кандидатът/партньорът следва да извърши преценка дали съответните експерти отговарят на заложените изисквания, при спазване вкл. и на разпоредбите на националното трудово законодателство.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>иновацията, като наетите лица да участват единствено в проекта на предприятие X.</p> <p>3. Също така съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване: „При наемането на изследователи, технически и друг квалифициран персонал, кандидатът/партньорът следва да спазва всички изисквания, произтичащи от националното трудово законодателство. Необходимият персонал следва да бъде нает/назначен на длъжности, класифицирани в следните класове професии съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД 2011):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клас професии „Ръководители“; - Клас професии „Специалисти“; - Клас професии „Техници и приложни специалисти“. <p>Освен условието персоналят да бъде нает на горепосочените длъжности, трябва ли наетият персонал да отговаря на други изисквания. Следва ли Бенефициентът да проведе подбор, впоследствие да представи доказателства на Управляващия орган, с което да удостовери, че наетият персонал има конкретно образование, опит и др. условия.</p>	<p>Допълнително, моля да се запознаете с Условието за изпълнение, където на стр. 12 и 13 са посочени документите, които се изисква да бъдат представени от страна на бенефициентите при отчитането на съответните разходи за възнаграждения, заедно с искането им за плащане.</p>
132.	12.04.2024 г.	<p>Уважаем екип,</p> <p>Моля да уточните, допустимо ли е в проекта да се заложат разходи за амортизации на оборудване (компютърно оборудване и съоръжения) които физически са ситуирани на територията на по-слабо развит регион, които ще се достъпват дистанционно от програмисти извършващи дейност по проекта в регион в преход. Моля да имате предвид, че програмистите ще извършват дейности по разработване и тестване на програмен код от територията на София, а кодът е необходимо да се тества на оборудване, което е в по-слабо развит регион като дейностите по тестване ще се осъществяват в онлайн режим от програмистите в София. Имайки предвид, че дейностите по разработване и тестване се извършват от програмистите в София, дружеството кандидат е с дейност в София, а оборудването ще се използва онлайн, може ли да се счита</p>	<p>Обръщаме внимание, че по процедурата е налице изискване проектът да се изпълнява само в една от двете категории региони (Регион в преход – ЮЗР и По-слабо развити региони – извън ЮЗР). При вписването във Формуляра за кандидатстване на места на изпълнение, както и съответно заявяване на разходи, в двете категории региони, проектното предложение ще бъде отхвърлено.</p> <p>Допълнително, по отношение мястото на изпълнение на проекта, моля да се запознаете с отговори на въпроси с № 96, т. 1 и 101.</p> <p>В заключение, на база представената в запитването Ви информация и доколкото е посочено, че дейностите по реалното разработване и тестване на иновацията ще се реализират изцяло в София, където се осъществява и дейността на предприятието, следва това да е и мястото на изпълнение на проекта.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		амортизацията на оборудването за допустим разход за проект реализиращ се на територията на региона в преход.	